

AHVENANMAAN MAAKUNTAPÄIVIEN SUOSTUMUKSEN HANKKIMINEN KANSAINVÄLISTEN SOPIMUSTEN VOIMAANSAATTAMISEKSI

1 Yleistä

Jos valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite, johon Suomi sitoutuu, sisältää määräyksen Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991, *itsehallintolaki*) mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvassa asiassa, on Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyttävä määräyksen voimaansaattamista koskeva säädös, jotta määräys tulisi voimaan maakunnassa (itsehallintolain 59 §:n 1 mom.).

2 Voimaansaatettavat sopimukset, jotka sisältävät Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia sopimusmääräyksiä

2.1 Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Malesian hallituksen välinen kumppanuutta ja yhteistyötä koskeva puitesopimus

(Hallituksen esitys eduskunnalle kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Malesian hallituksen välisen puitesopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi, HE 82/2024 vp / Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av ramavtalet om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Malaysias regering, å andra sidan, RP 82/2024 rd)

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Malesian hallituksen välinen kumppanuutta ja yhteistyötä koskeva puitesopimus on sekasopimus, joka sisältää sekä jäsenvaltioiden että Euroopan unionin toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Kumppanuus- ja yhteistyösopimus on allekirjoitettu Brysselissä joulukuussa 2022. Kyseessä on ensimmäinen EU:n ja Malesian välillä tehty kahdensivlinen sopimus.

Sopimuksen tavoitteena on syventää EU:n ja Malesian yhteistyötä laaja-alaisesti. Sopimuksella vahvistetaan yhteistyötä useilla sektoreilla, joita ovat muun muassa ihmisoikeudet, joukkotuhoojien leviämisen estäminen, terrorismin, korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, muuttoliike, ympäristö, energia, ilmastonmuutos, liikenne, tiede ja teknologia, työllisyys- ja sosiaaliasiat, koulutus, maatalous sekä kulttuuri. Sopimus sisältää myös määräyksiä EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta. Sopimuksessa on lisäksi merkittävä kaupallista yhteistyötä koskeva osio.

Hallituksen esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimus tulee voimaan.

Sopimukseen sisältyy määräyksiä, jotka kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n mukaan Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan. Tällaisia Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan kuuluvia aloja koskevia määräyksiä sisältyy ainakin 29 artiklaan (teollisuuspolitiikka sekä pienet ja keskiuuret yritykset), 33 artiklaan (audiovisuaaliala ja media), 37 artiklaan (liikenne), 38 artiklaan (koulutus ja kulttuuri), 39 artiklaan (ympäristö ja luonnonvarat), 40 artiklaan (maatalous, kotieläintalous, kalatalous ja maaseudun kehittäminen), 41 artiklaan (terveys), 42 artiklaan (työllisyys- ja sosiaaliasiat) ja 43 artiklaan (tilastointi).

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan, sopimuksen voimaansaattamissääökselle on tarpeen saada Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntä Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti.

2.2 Maailman postiliiton yleissopimuksen ensimmäinen lisäpöytäkirja ja yleisohjesäännön neljäs lisäpöytäkirja

(Luonnos valtioneuvoston asetukseksi Maailman postiliiton yleissopimuksen ensimmäisestä lisäpöytäkirjasta / Utkast till statsrådets förordning om det första tilläggsprotokollet till Världspostkonventionen)

(Luonnos valtioneuvoston asetukseksi Maailman postiliiton yleisohjesäännön neljännestä lisäpöytäkirjasta / Utkast till statsrådets förordning om det fjärde tilläggsprotokollet till Världspostföreningens allmänna reglemente)

Tarkoituksena on saattaa voimaan Maailman postiliiton yleissopimuksen ensimmäinen lisäpöytäkirjan ja yleisohjesäännön neljännen lisäpöytäkirjan hyväksyminen. Maailman postiliitto perustettiin Wienissä vuonna 1964 tehdyllä perussopimuksella (SopS 17/1967). Perussopimuksen ohella Maailman postiliiton toinen keskeinen sopimus on Maailman postiliiton yleissopimus (SopS 7 ja 8/2024), jossa määritellään kansainvälisen postiliikenteen keskeiset säännöt.

Maailman postiliiton neljäs välikongressi järjestettiin vuonna 2023 Riadissa Saudi-Arabiassa. Kongressissa neuvoteltiin muutoksia Maailman postiliiton yleissopimukseen ja yleisohjesääntöön. Riadin välikongressissa yleissopimukseen ensimmäisellä lisäpöytäkirjalla tehdyt muutokset koskevat perus- ja lisäpalveluita, joita Maailman postiliiton nimetyt operaattorit ovat velvollisia tarjoamaan. Maailman postiliiton yleisohjesääntö puolestaan sisältää määräykset postiliiton sisäisestä toiminnasta ja perussopimuksen soveltamisesta. Riadin välikongressissa yleisohjesääntöön neljännellä lisäpöytäkirjalla tehdyt muutokset koskevat unionin toimielinten rakennetta ja toimintaa. Muutokset ovat teknisiä ja niiden käytännön vaikutukset ovat vähäisiä.

Yleissopimuksen ensimmäinen lisäpöytäkirja tulee kansainvälisesti voimaan 1.1.2025, lukuun ottamatta sopimuksen artiklan II kohtien 1.1 ja 1.2 muutoksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2026. Yleisohjesäännön neljäs lisäpöytäkirja tuli kansainvälisesti voimaan 1.3.2024, lukuun ottamatta artiklaa XV, joka tuli kansainvälisesti voimaan jo 1.1.2024.

Maailman postiliiton yleissopimuksen ensimmäinen lisäpöytäkirja tai yleisohjesäännön neljäs lisäpöytäkirja eivät sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Näin ollen voimaansaattaminen tapahtuu asetuksella. Koska yleissopimuksen ensimmäinen lisäpöytäkirja ja yleisohjesäännön neljäs lisäpöytäkirja tulevat voimaan eri aikaan, pöytäkirjat saatettaisiin voimaan kahdella erillisellä valtioneuvoston asetuksella.

Postipalvelut kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 20 kohdan nojalla. Koska lisäpöytäkirjat sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan, lisäpöytäkirjojen voimaansaattamissäädöksille on tarpeen saada Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntä.

3 Esitys

Esitetään, että tasavallan presidentti päättää lähettää suostumuksen hankkimista koskevat esitykset Ahvenanmaan maakuntapäivien käsiteltäviksi.